
LAPSI SAIRASTAA

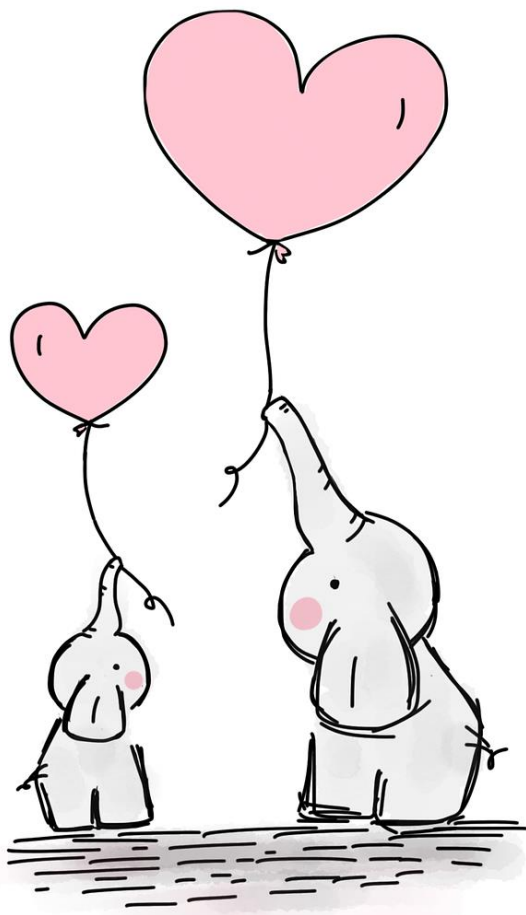
Opas vanhemmille

LUKIJALLE

Tässä oppaassa kerrotaan lasten sairauksista. Oppaassa on ohjeita, miten hoidat lasta kotona. Lisäksi neuvotaan, milloin täytyy soittaa terveysasemalle, kun lapsi on sairas.

Aina ei tarvita lääkäriä, kun lapsi on sairas. Lasta voi hoitaa kotona. Kun lapsi on sairas ja tarvitsee hoitoa, soita terveysasemalle (älä soita neuvolaan). Puhelimeen vastaa sairaanhoitaja. Hän kertoo, pitääkö lapsi viedä lääkäriin.

Arkipäivinä kello 8-16 soita terveysasemalle. Illalla, yöllä ja viikonloppuna soita päivystykseen.

FLUNSSA JA KUUME

Flunssan ja kuumeen oireita ovat:

kurkkukipu, tukkoinen nenä, nuha, yskä ja kuume.

Lapsella on kuumetta yli 37,5 astetta.

Mittaa kuume korvasta korvamittarilla tai kainalosta kainalomittarilla.

Lapsen yskä voi kestää 1-2 viikkoa.

Yskä ei ole vaarallista, eikä siihen ole parantavaa lääkettä. Yskänlääke hillitsee yskää.

Älä vie lasta päiväkotiin, jos lapsella on kuumetta.

Hoito kotona

- Mittaa lapsen kuume.
- Anna runsaasti juotavaa, esimerkiksi mehua.
- Lapsi voi levätä tai leikkiä rauhallisesti.
- Anna kuumelääkettä.
- Pue lapselle kevyet vaatteet.

Kuva 1. Kuumeen voi mitata kainalosta.

Milloin täytyy soittaa terveysasemalle?

- Kuume on noussut nopeasti korkeaksi.
- Lapsi on sekava.
- Flunssa on kestänyt 2 viikkoa.
- Kuume on kestänyt yli 5 päivää.
- Lapsi on väsynyt ja kuume on korkea.
- Lapsen hengitys on tiheää tai vinkuu. Lapsen on vaikea hengittää.

NIELUTULEHDUS

Nielutulehduksen oireita ovat:

kurkkukipu, turvotus nielussa, punainen nielu, vaaleat pilkut nielussa ja kuume.

Lapsi voi kuolata.

Syöminen voi sattua.

Hoito kotona

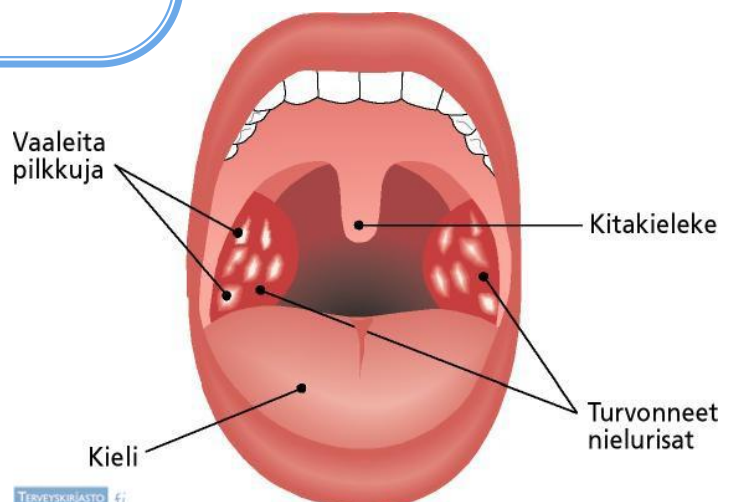
- Anna lapselle lämmintä juotavaa.
- Anna ruokaa, jonka voi niellä helposti.
- Anna kipulääkettä.

Milloin täytyy soittaa terveysasemalle?

- Nielussa on vaaleita pilkkuja.
- Kuumetta on yli 38,5° C.
- Lapsen on vaikeaa hengittää.
- Lapsella on vartalossa punaista ihottumaa.

Kuva 2. Nielutulehduksen oireita ovat valkoisia pilkkuja nielussa.

KORVATULEHDUS

Korvatulehduksen oireita ovat:

kipu korvassa, korvan punoitus, lapsi on itkuinen ja nukkuu huonosti.

Lapsi voi hieroa korvia,

koska ei osaa kertoa missä kipu on.

Hoito kotona

- Anna kipulääkettä.
- Hoida lääkärin ohjeen mukaan.

Kuva 3. Lääkäri tutkii lapsen korvaa.

Milloin täytyy soittaa terveysasemalle?

- Lapsi on levoton ja itkuinen.
- Lapsi ei nuku.
- Korva on kipeä.
- Korvasta valuu eritettä.

OKSENNUS JA RIPULI

Oireita voivat olla:

vatsakipu, löysä uloste ja oksentaminen.

Lapselle voi nousta kuume, ja lihakset olla kipeät.

Tauti paranee yleensä ilman lääkkeitä.

Älä vie lasta päiväkotiin, jos lapsi oksentaa tai ripuloi.

Kun lapsi on ollut yhden päivän terve,

voi lapsen viedä päiväkotiin.

Kun hoidat sairasta lasta, pese kädet huolellisesti ja usein!

Hoito kotona

- Anna lapselle runsaasti juotavaa.
- Lapselle voi antaa ripulijuomaa, jota saa apteekista.
- Älä anna mausteisia ruokia.
- Anna lapselle ruokaa, joita hän haluaa syödä.
- Lapsi voi levätä tai leikkiä rauhallisesti.
- Pese kädet huolellisesti.

Milloin täytyy soittaa terveysasemalle?

- Lapsi on alle 6 kuukauden ikäinen.
- Lapsi ripuloi tai oksentaa koko ajan.
- Lapsi ei halua juoda.
- Lapsen ulosteessa on verta.
- Lapsella on korkea kuume.
- Ripuli on kestänyt yli 3 päivää.
- Tauti on saatu ulkomailta.
- Lapsi voi huonosti.

VESIROKKO

Vartalossa on näppyjä,
jotka kutiavat.

Näppyjä on ympäri vartaloa.

Lapselle voi tulla kuumetta ja väsymystä.

Ruoka ei maistu.

Lasta ei voi viedä päiväkotiin, jos hänellä on näppyjä.

Vesirokko tarttuu helposti.

Hoito kotona

- Lapsi voi levätä tai leikkiä rauhallisesti.
- Hoida lapsen kuume.
- Näppyjä ei saa raapia.
- Kutinaa voi hoitaa antihistamiini-voiteella.

Milloin täytyy soittaa terveysasemalle?

- Lapsella on korkea kuume (yli 39 astetta).
- Lapsi ei halua juoda.
- Kuume jatkuu, kun näpyt ovat hävinneet.
- Näpyt tulehtuvat.
- Lapsen vointi on huonontunut.

Kuva 4. Vesirokon näppyjä iholla.

VAUVAROKKO

Tauti on yleensä alle 3-vuotiaalla lapsella.

Oireet alkavat korkealla kuumeella.

Kuume kestää 3-5 päivää.

Kuumetta voi olla 40 astetta. Tauti ei ole vaarallinen.

Kun kuume laskee lapsen, vartalolle tulee vaalea ja pilkullinen ihottuma.

Lapsi voi olla itkuinen ja ärtynyt.

Lasta ei voi viedä päiväkotiin, jos hänellä on kuumetta.

Kuumekouristus

Lapselle voi tulla kuumekouristus, kun kuume on korkea.

Kouristuksen aikana lapsi on jäykkä.

Jalat ja kädet nykivät.

Lapseen ei saada kontaktia.

Kouristus ei ole hengenvaarallinen.

On tärkeä seurata,

että lapsi ei satuta itseään.

Tarkista, että lapsi pystyy hengittämään.

Ota yhteys lääkäriin!

© J Landgren

Kuva 5. Vauvarokossa iholle tulee vaaleaa ihottumaa.

Milloin täytyy soittaa terveysasemalle?

- Lapsi ei halua juo.
- Kuumetta on yli 40,5 astetta.
- Lapsen vointi huononee.
- Lapselle tulee kuumekouristus

Hoito kotona

- Anna lapselle kuumelääkettä.
- Anna lapselle runsaasti juotavaa.
- Lapsi voi levätä tai leikkiä rauhallisesti.

TULIROKKO

Tulirokon oireita ovat:

kuume, päänsärky, kurkkukipu, oksentelu, turvonnut kieli, suurentuneet imusolmukkeet.

Iholle tulee punaisia näppyjä.

Nenän alle voi tulla vaalea kolmio.

Lasta ei voi viedä päiväkotiin, jos hänellä on kuumetta.

Jos epäilet, että lapsella on tulirokko,
ota yhteys lääkäriin!

Hoito kotona

- Hoida lääkärin ohjeen mukaan.
- Anna lapselle riittävästi juotavaa.
- Anna lapselle ruokaa, jota hän haluaa syödä.
- Anna lapselle kuumelääkettä.

Kuva 6. Tulirokossa iholle tulee runsaasti punaisia näppyjä.

ENTEROROKKO

Enterorokon oireita ovat:

kuume, kurkkukipu, päänsärky, voimattomuus, vatsaoireet.

Muutaman päivän kuluessa ihoon ilmaantuu punoittavia alueita, erityisesti suun limakalvoille, jalkapohjiin sekä kämmeniin.

Punoittaviin kohtiin voi ilmestyä rakkuloita ja haavaumia.

Enterorokko voi kestää 7-10 päivää.

Ei tarvitse mennä lääkäriin, jos lapsi voi hyvin.

Enterorokkoon ei ole olemassa hoitavaa lääkettä.

Lasta ei voi viedä päiväkotiin, jos hänellä on kuumetta.

Hoito kotona:

- Anna lapselle kuumelääkettä.
- Rakkuloiden kipuun voi antaa tulehduskipulääkettä.
- Anna lapselle runsaasti juomista.
- Anna viileitä ja vähän maustettuja ruokia.

Milloin täytyy soittaa
terveysasemalle?

- Lapsen vointi heikkenee.
- Lapsi ei halua juoda.
- Lapsella on kova päänsärky.
- Lapsen niska on jäykkä.

© M Suutarinen

Kuva 7. Enterorokon rakkuloita jalkapohjissa.

LÄÄKEHOITO

Lapsen kuumetta ja kipua pitää hoitaa.

Kuume- ja kipulääke helpottaa lapsen oloa, mutta ei paranna varsinaista sairautta.

Kuume- ja kipulääkkeitä saa apteekista.

Lapselle sopivia kuumelääkkeitä ovat: parasetamoli, ibuprofeeni ja naprokseeni.

Lue huolellisesti lääkkeen pakkausseloste ennen, kun annat lapselle lääkettä.

Tämä selkokieline ohjelehtinen on tehty osana
opinnäytetyötämme
Alle kouluikäisten lasten infektioaudit ja niiden hoito
– opas maahanmuuttajataustaisille vanhemmille.

Tekijät:

©Laura Jalonen & Janica Laaksonen

Terveydenhoitajakoulutus,
Turun ammattikorkeakoulu
Syksy 2018

Opaslehtisen tekstin lähteenä on käytetty opinnäytetyötä:

Alle kouluikäisen lapsen infektioaudit ja niiden hoito

Kuva 1 <https://www.vau.fi/vauva/sairaudet/kuume-vauvalla/>

Kuva 2 https://www.terveyskirjasto.fi/terveyskirjasto/tk.koti?p_artikkeli=ldk00245

Kuva 3 <https://www.duodecim.fi/2017/09/06/korvatulehduksen-hoidossa-oikea-diagnoosi-tarkeaa/>

Kuva 4 <https://www.terve.fi/artikkelit/vesirokko-tietopaketti>

Kuva 5 http://www.terveysportti.fi.ezproxy.turkuamk.fi/dtk/ltk/koti?p_haku=vauvarokko

Kuva 6 <https://fi.newsner.com/terveys/tulirokko-tekemassa-paluun-nama-varoituserkit-jokaisen-vanhemman-tulisi-tunnistaa/>

Kuva 7 https://www.terveyskirjasto.fi/terveyskirjasto/tk.koti?p_artikkeli=ldk00549

Muut ohjelehtisen kuvat pixabay.com